

Lovforslag nr. L 132. Fremsat den 23. januar 1985 af energiministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om mindstebeholdninger af mineralolie og mineralolieprodukter

§ 1

I lov nr. 208 af 24. maj 1972 om mindstebeholdninger af mineralolie og mineralolieprodukter som ændret ved lov nr. 215 af 30. maj 1980 foretages følgende ændring:

§ 1, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Energiministeren kan endvidere

fastsætte bestemmelser om opretholdelse af mindstebeholdninger som nævnt i stk. 1 til yderligere imødegåelse af virkningerne af mangel eller virkningerne af udsigt til mangel på mineralolie eller mineralolieprodukter.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 1985.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Formålet med lovforslaget

Lov nr. 208 af 24. maj 1972 om mindstebeholdninger af mineralolie og mineralolieprodukter¹⁾ blev ændret ved lov nr. 215 af 30. maj 1980²⁾, således at der som § 1, stk. 2, blev indsat en bestemmelse, der medfører, at de samlede mindstelagre til enhver tid skal udgøre mindst 4 mill. tons råolieækvivalent uanset faldende olieforbrug.

Det fremgår af bemærkningerne til lovændringen fra 1980, at formålet hermed var at opretholde de daværende mindstelagre på ca. 4 mill. tons, der på det tidspunkt svarede til godt 90 dages forbrug. 4 mill. tons ansloges i 1980 at ville modsvare ca. 110 dages forbrug i 1985 som et resultat af det forventede fald i olieforbruget som følge af bl.a. kraftvarmeudbygning, naturgasforsyning og gennemførelse af energibesparende foranstaltninger.

Imidlertid har faldet i olieforbruget været langt stærkere, end man forventede i 1980. 4 mill. tons råolieækvivalent svarer således til ca. 160 dages forbrug i dag. Efter det forudsete yderligere fald i olieforbruget i de kommende år vil en fastholdelse af 4 mill. tons mindstelagerniveau i 1990 betyde opretholdelse af minimumslagre svarende til omkring 180 dages forbrug. Opbygning og opretholdelse af lagre af denne størrelsesorden – der repræsenterer en handelsværdi af ca. 9 mia kr. – medfører betydelige omkostninger, som betales over forbrugerpriserne.

Af hensyn til forsynings sikkerheden lægger regeringen vægt på, at der selv med de betydelige samfundsøkonomiske omkostninger herved fortsat opretholdes et højt lagerniveau. Lagerniveauet bør imidlertid tilpasses den løbende udvikling i forbrugsmønstret og det faktiske olieforbrug. Det skal i denne forbindelse særligt fremhæves, at elværkerne forbrug af fuelolie er sunket med 85 pct. siden 1980, idet de i 1983 kun dækkede 4 pct. af deres

brændselsforbrug med olie. Lovforslaget tilsigter at give mulighed for den nævnte tilpasning.

Hovedformålet med lovforslaget er at åbne mulighed for at frigøre mindstelagrenes størrelse fra den binding til 4 mill. tons niveauet, som har ført til den utilsigtet stærke stigning i lagerdækningen målt i antal dages forbrug. Efter lovforslagets § 1, stk. 1, ophæves minimumsgrænsen på 4 mill. tons, samtidig med at lovforslaget opretholder den gældende lovgivnings bemyndigelse til energiministeren til at fastsætte krav om opretholdelse af mindstelagre ud over, hvad der følger af Danmarks internationale forpligtelser.

2. Mindstelagerlovens administrative gennemførelse

Mindstelagerloven har hidtil været administreret således, at man årligt opgør det forudgående års forbrug inden for de enkelte produktkategorier benzin, gas-/dieselolie og fuelolie og herefter ved bekendtgørelse fastsætter lagerpligten som en vis procentdel af det forudgående års forbrug af den pågældende produktkategori.

For at fastholde niveauet på 4 mill. tons har det i de senere år været nødvendigt at fastsætte stignende procentsatser i de årlige bekendtgørelser. Medens lagerprocenten for benzin og gasolie indtil 1980–81 lå på 25 pct., er den for 1984–85 fastsat til henholdsvis 36,8 pct. og 35,6 pct.

For den igangværende lagerperiode, der løber fra 1. juli 1984 til 30. juni 1985, udgør lagerpligten det ved loven fastsatte minimum på 4 mill. tons råolieækvivalent. Af den samlede lagringspligt opfylder Foreningen Danske Olieberedskabslagre (FDO), som omfatter de fleste olieselskaber, der virker i Danmark, ca. 2,3 mill. tons. Den resterende mængde på ca. 1,7 mill. tons er dækket inden for de lagringspligtiges egne lagre.

Lovforslaget indebærer som nævnt, at det absolute krav, om at lagerniveauet skal være på 4 mill. tons råolieækvivalent, ophæves.

Ved den fremtidige administration af den ændrede bestemmelse i § 1, stk. 2, skal der som hidtil tages hensyn til de forhold, der har betydning for behovet for mindstebeholdninger og dette behovs nærmere karakter. Der skal herunder tages hensyn til udviklingen i den almindelige forsyningsmæssige situation, udviklingen i sammensætningen af olieforbruget på forskellige produktkategorier samt til de sektorer af det danske energiforbrug, der er særligt sårbare over for svigt i forsyningerne, som f.eks. transportsektoren. Muligheden for i de forskellige forbrugssektorer at nedskære olieforbruget i krisesituationer må medinddrages i overvejelserne.

Ved fastlæggelsen af mindstelagerpligtens omfang må der selv sagt også tages hensyn til de betydelige omkostninger, som opretholdelsen af store lagre medfører.

Med hensyn til den fremtidige fastlæggelse ved bekendtgørelse af mindstelagerbestemmelserne er det tanken at gennemføre en opdeling af mindstelagerne i en fast del og en variabel del.

Den faste del skal udgøres dels af de mindstelagre, som allerede er indkøbt af Foreningen Danske Olieberedskabslagre (FDO), dels af en tilsvarende del af de mindstelagre, som de lagringspligtige, der ikke er medlem af FDO, selv har anskaffet. De nævnte FDO-lagre er finansieret af forbrugerne gennem opkrævning af et fast beløb i forbindelse med salget af olieprodukter. De lagringspligtige, der ikke er medlem af FDO, har haft samme muligheder for forbrugerfinansiering af den tilsvarende lageropbygning. Det forekommer naturligt, at disse faste lagre, hvis opbygning allerede er finansieret, indtil videre opretholdes uanset yderligere fald i olieforbruget.

Den variable del af lagerforpligtelsen tænkes udformet som en procentdel af de lagringspligtige virksomheders salg og eget forbrug i det nærmest foregående kalenderår.

For det første år er tanken at fastholde et lagerniveau for produktkategorierne benzin og gas/diesellole, der i størrelsesorden svarer til de hidtidige lagre. Lagermængden agtes derimod nedsat for fuelolie til et niveau, der svarer til niveauet for de to andre produktkategorier.

Den samlede lagermængde vil herved fortsat ligge på et niveau, der er væsentligt højere end svarende til de 110 dages forbrug, der var forudset ved 1980-lovens gennemførelse.

Såfremt olieforbruget i de kommende år stiger i stedet for som forventet at falde, vil lagerdækningen – målt i antal dages forbrug – falde. I så fald vil lagringsprocenterne for den variable del af lag-

rene kunne hæves, hvorved det samlede lagerniveau – målt i antal dages forbrug – vil kunne fastholdes. Det er ikke tanken, at lagerniveauet på noget tidspunkt skal være under de 110 dages forbrug, der forudsås opnået med 1980-lovens minimumsgrænse på 4 mill. tons råolieækvivalent. Skulle udviklingen medføre, at dette kunne blive aktuelt, vil energiministeriet forudgående forelægge sagen for folketingets energipolitiske udvalg. I henhold til allerede gældende EF- og IEA-forpligtelser (Det Internationale Energi Agentur) skal der opretholdes lagre svarende til 90 dages henholdsvis indenlandsk forbrug og nettoimport. Lovforslaget medfører ingen ændring heri.

I det internationale samarbejde kan danske mindstelagre tænkes anvendt som led i egentlige kriseforanstaltninger og som led i bredt funderede internationale forholdsregler, der sigter på forbrugsbegrænsninger og lagertræk på tidlige tidspunkter af forløb, der uden indgreb ville kunne udvikle sig til krisesituationer. Formålet med sådanne forholdsregler er at dæmpe tendenser til uønskede prisstigninger som følge af frygt for forstyrrelser i olieforsyningsituationen. I IEA er der i juli 1984 truffet principbeslutning om den procedure, der i givet fald skal følges, såfremt IEA vedtager at iværksætte sådanne forholdsregler.

Lovforslagets gennemførelse vil ikke have administrative eller økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Ved forslaget ophæves bestemmelsen i lovens § 1, stk. 2, om et samlet lagerniveau på mindst 4 mill. tons råolieækvivalent.

Med forslaget til den nye formulering af § 1, stk. 2, er det fastholdt, at energiministeren har beføjelse til at fastsætte bestemmelser om opretholdelse af mindstelagre også ud over, hvad der er nødvendigt til opfyldelse af internationale forpligtelser, jfr. bestemmelsen i lovens § 1, stk. 1. Bestemmelsen i § 1, stk. 2, giver som hidtil energiministeren bemyndigelse til at fastsætte bestemmelser om såvel størrelse som produktsammensætning af mindstelagre af olie.

De mangelsituationer eller situationer med udsligt til mangel på olie, der omfattes af forslaget, kan skyldes såvel internationale som nationale forhold. Bestemmelsen omfatter således også aktuelle eller potentielle mangelsituationer, som måtte opstå på grund af tekniske svigt i nationale forsyningsystemer. Bestemmelsen omfatter derimod

ikke mangelsituationer som følge af arbejdsmarkedskonflikter.

Ved mineralolie og mineralolieprodukter forstås råolie og kondensat samt produkter fremstillet ved raffinering heraf. Kondensat er betegnelsen for kulbrinter, der fremkommer i flydende form i for-

bindelse med produktion af naturgas.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 1985.

¹⁾ Jfr. FT 1971-72 sp. 2191, 2797, 5676, 5747, A. 1529, B. 1101, C. 361

²⁾ Jfr. FT 1979-80 sp. 6487, 7427, 9685, 9996, A. 4629, B. 1235, C. 443